

Sygn. akt XVII AmA 19/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – sekretarz sądowy Magdalena Żabińska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 listopada 2019 r., Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmA 19/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją z dnia 19 listopada 2019 r., Nr (...),

I. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j.: Dz.U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.),
po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów zachowania Kancelarii (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. polegające na:

1. niedostępnianiu konsumentom na stronie internetowej (...) regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przed zawarciem umowy o świadczenie usług drogą elektroniczną, co narusza art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 123) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów;
2. wprowadzaniu konsumentów w błąd co do terminu i okoliczności skorzystania z prawa odstąpienia od umowy o świadczenie usług prawnych zawartej na odległość poprzez informowanie o możliwości odstąpienia od umowy w

terminie 10 dni od jej zawarcia oraz o utracie prawa odstąpienia od umowy w przypadku rozpoczęcia świadczenia usług przed upływem 10-dniowego terminu do odstąpienia, podczas gdy termin na skorzystanie z prawa odstąpienia od umowy wynosi 14 dni, a uprawnienie to przysługuje również w przypadku rozpoczęcia świadczenia usług przed upływem ww. terminu, co narusza art. 5 ust. 1, ust. 3 pkt 4 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 2070) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

i stwierdził zaniechanie ich stosowania z dniem 9 sierpnia 2018 r.

II. Na podstawie art. 26 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 369 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Kancelarię (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez złożenie jednokrotnego oświadczenia o następującej treści:

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu 19 listopada 2019 r. o nr (...) **Kancelaria (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.** informuje, że stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na:

- ***nieudostępnianiu konsumentom na stronie internetowej (...) regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przed zawarciem umowy o świadczenie usług drogą elektroniczną***, co stanowi naruszenie art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2019 r., poz. 123) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów
- ***wprowadzaniu konsumentów w błąd co do terminu i okoliczności skorzystania z prawa odstąpienia od umowy o świadczenie usług prawnych zawartej na odległość***, co stanowi naruszenie art. 5 ust. 1, ust. 3 pkt 4 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 2070) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Szczegółowe informacje dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr (...) z dnia 19 listopada 2019 r. opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl”.

Oświadczenie, o którym mowa powyżej, Kancelaria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. opublikuje – w terminie 30 dni – od dnia uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, na swój koszt, na swojej stronie internetowej (na stronie głównej), która na dzień wydania decyzji dostępna jest pod adresem (...) w ten sposób, że:

- a) treść przedmiotowego oświadczenia będzie dostępna i utrzymywana na tej stronie internetowej przez okres 1 (jednego miesiąca) od dnia zamieszczenia przedmiotowej informacji na stronie internetowej,
- b) tekst powyższego oświadczenia będzie wyjustowany oraz wpisany czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff) z zachowaniem pogrubienia tekstu (bold) we wskazanych miejscach,
- c) tekst zostanie zamieszczony w górnej części strony głównej domeny (...) i na każdej innej stronie internetowej przedsiębiorcy zastępującej tę stronę w przyszłości, bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),
- d) wielkość czcionki powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej,
- e) fragment oświadczenia o treści „decyzji Prezesa UOKiK nr (...) z dnia 19 listopada 2019 r.” powinien być zamieszczony w formie hiperłącza (linka)

do niniejszej decyzji opublikowanej w bazie decyzji dostępnej pod adresem (...).

III. Na podstawie art. 77 ust. 1, w związku z art. 80 i art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.), oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.), obciąża się kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tego przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 63,00 zł (słownie: sześćdziesiąt trzy złote zero groszy) w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła Kancelaria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

- dokonanie błędnej oceny materiału dowodowego, że Kancelaria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie kontroli od 30 września 2014 r. do 12 września 2017 r. zawierała umowy drogą elektroniczną o wykonanie usługi prawnej przez formularz zgłoszeniowy znajdujący się na portalu internetowym, widniejącym pod domeną (...) w sytuacji, której nie wykazano, że Kancelaria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie zawierała poprzez portal internetowy żadnych stosunków materialnoprawnych z konsumentami
- dokonanie sporządzenia wadliwego uzasadnienia, iż zarówno forma jak i treść uzasadnienia nie wskazują jednoznacznie i w sposób chronologiczny wykonywanych czynności przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz efektów ich kontroli,
- opieranie wydanej decyzji o przeprowadzone symulacje użytkownika strony pod domeną (...) w sytuacji w której są to tylko przykładowe korzystanie z portalu internetowego i nie stanowią dowodu na okoliczności braku dostępności odnośnika do regulaminu na portalu internetowym.

Jednocześnie odwołujący wniósł o:

- uchylene wydanej decyzji w całości,
- obciążenie kosztami postępowania Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- zwolnienie spółki Kancelaria (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością od ponoszenia kosztów odwołania,
- przesłuchanie D. C., ul. (...),(...)-(...) W. na okoliczność niezawierania umów drogą elektroniczną oraz braku mocy prawnej Regulaminu z dnia z dnia 29 września 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o:

1. oddalenie odwołania w całości;
2. pominięcie wniosku dowodowego Powoda wskazanego w petitum Odwołania, tj. przesłuchania D. C. na okoliczność niezawierania umów drogą elektroniczną oraz braku mocy prawnej Regulaminu z dnia 29 września 2014 r.;
3. zwolnienie Pozwanego z obowiązku osobistego stawiennictwa w przypadku wyznaczenia posiedzenia przygotowawczego;
4. zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód - Kancelaria (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: (...). Przedmiotem działalności Spółki jest m.in. działalność prawnicza, rachunkowo-księgowość oraz finansowa działalność usługowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. ***/informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Spółki, stan na dzień: 19.11.2019 r./***

Spółka świadczyła swoje usługi na rzecz przedsiębiorców i konsumentów za pośrednictwem strony internetowej (...) (Serwis Kancelarii). Obecnie zgodnie

ze stanowiskiem Przedsiębiorcy wyrażonym w piśmie z dnia 18 września 2018 r.

oraz informacjami zawartymi na stronie internetowej (...) (Nowy Serwis Kancelarii), usługi Spółki świadczone są za pośrednictwem ww. strony. Jednocześnie zgodnie z informacjami przekazanymi przez Spółkę z uwagi na zmianę polityki przedsiębiorstwa i wykonywanie obsługi prawnej przedsiębiorstw, Spółka nie prowadzi obecnie działalności w zakresie świadczenia porad dla klientów indywidualnych za pośrednictwem ww. Nowego Serwisu Kancelarii. Przedsiębiorca nie obsługuje podmiotów indywidualnych, zaś główne obszary działalności Spółki w zakresie obsługi prawnej przedsiębiorców to m.in. obsługa księgowości, rejestracja spółek zagranicznych, postępowanie upadłościowe, postępowanie sanacyjne i restrukturyzacja. ***/k. 9 akt adm. - pismo spółki z dnia 22 maja 2015 r.; k. 183-184 akt adm. - pismo Spółki z dnia 18 września 2018 r., karta nr 250-251 akt adm. - Protokół z dnia 24 września 2019 r./***

Spółka co najmniej od 2013 r. prowadziła działalność konsultingową polegającą na świadczeniu usług oddłużania przedsiębiorstw i klientów indywidualnych. Serwis Kancelarii umożliwiał konsumentom wstępne nawiązanie współpracy ze Spółką za pośrednictwem formularza online oraz (udostępnionego później) narzędzia internetowego (...). Przywołane narzędzie pełniło funkcję komunikatora internetowego, umożliwiając użytkownikom Serwisu Kancelarii nawiązanie współpracy ze Spółką np. umówienie konsultacji, przekazanie dokumentów do analizy. Ww. serwis nie ograniczał podmiotowo usług świadczonych przez Przedsiębiorcę za jego pośrednictwem: współpracę z Przedsiębiorcą mogli nawiązać zarówno inni przedsiębiorcy, jak i konsumenci. ***/k. 9 akt adm. - pismo Spółki z dnia 22 maja 2015 r., k. 88-95 akt adm. - pismo Spółki z dnia 6 lipca 2016 r., informacje zawarte w serwisie (...)***

W obu ww. przypadkach nawiązanie współpracy ze Spółką polegało na wprowadzeniu przez klienta danych osobowych, załączeniu dokumentów przedstawiających dany problem prawny (np. stan zadłużenia), a następnie wysłaniu ww. materiałów za pośrednictwem formularza online lub internetowego narzędzia (...). W odpowiedzi na takie zgłoszenie, zgodnie z twierdzeniami Przedsiębiorcy, Spółka przesyłała konsumentom potwierdzenie przyjęcia zlecenia, treść dokumentu „Regulamin Świadczenia Usług przez Kancelarię && Kancelaria (...) (...); Usług Prawnych Droga Elektroniczną oraz Regulamin Serwisu && (...) pl Online&&” (Regulamin) wraz ze wstępną propozycją współpracy. Jak wynika z pisma Spółki z dnia 6 lipca 2016 r. narzędzie internetowe (...) posiadało ponadto funkcję umówienia konsultacji telefonicznej z pracownikiem Spółki i zapłaty za nią. ***/k. 39-40 akt adm. - pismo Spółki z dnia 8 września 2015 r., k. 88-95 akt adm. pismo Spółki z dnia 6 lipca 2016 r./***

Obecnie Przedsiębiorca nie świadczy usług dla osób fizycznych, a podstawą działalności Spółki jest wykonywanie obsługi prawnej przedsiębiorstw. W zakresie prowadzonej działalności Przedsiębiorca wykorzystuje Nowy Serwis Kancelarii tj. stronę internetową (...) Spółka nie posługuje się Regulaminem. Warunki współpracy z kontrahentami określone zostały w umowach o współpracy. ***/k. 183-184 akt adm. - pismo Spółki z dnia 18 września 2018 r./***

Podstawą świadczenia usług konsumentom przez Spółkę (zarówno usług świadczonych drogą elektroniczną, jak i pozostałych usług świadczonych przez Przedsiębiorcę), zgodnie z wyjaśnieniami Spółki (pisma z dnia 22 maja 2015 r., 8 września 2015 r. oraz 6 lipca 2016 r.) była treść dokumentu „Regulamin Świadczenia Usług przez Kancelarię &&

Kancelaria (...) & Usług Prawnych Droga Elektroniczną oraz Regulamin Serwisu & (...) pl Online &”. Zgodnie z wyjaśnieniami Przedsiębiorcy ww. Regulamin obowiązywał od 29 września 2014 r.

Z informacji przekazanych przez konsumenta w 2015 r. wynika jednak, iż Przedsiębiorca nie udostępniał ww. Regulaminu na stronie internetowej (...) W odpowiedzi na wystąpienie Prezesa Urzędu poprzedzające wszczęcie postępowania wyjaśniającego, Przedsiębiorca dostarczył papierową wersję ww. Regulaminu w piśmie z dnia 22 maja 2015 r., pomijając jednak wskazanie lokalizacji elektronicznej wersji ww. dokumentu w Serwisie Kancelarii. W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu trzykrotnie wzywał Spółkę do wskazania lokalizacji Regulaminu w Serwisie Kancelarii, daty jego umieszczenia, oraz sposobu nawiązywania współpracy z konsumentami. Spółka nie potrafiła jednak jednoznacznie udzielić odpowiedzi w tym zakresie. Papierowe wersje ww. dokumentu w odpowiedzi na wezwania Prezesa Urzędu, Przedsiębiorca dostarczył również w pismach z dnia 8 września 2015 r. oraz 6 lipca 2016 r.

Zgodnie ze stanowiskiem przekazanym przez Przedsiębiorcę w piśmie z dnia 8 września 2015 r. (pisownia i pogrubienia zgodne z oryginalnym brzmieniem):

„Regulamin do strony serwisu znajduje się w zakładce: (...) dodatkowo jest on załączany do każdej korespondencji mailowej (jako zał.) wraz z

(...)

(...)

dotąd w zakładce: (...) **klent decydujący nawiązać kontakt z kancelarią musi odznaczyć ZGODĘ na przetwarzanie danych osobowych oraz że zapoznał się regulaminem. W przeciwnym wypadku, nie ma możliwości wysłania wiadomości.** Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r o ochronie danych osobowych (Dz. U z 2002r. Nr. 101, poz.926). Przesłana korespondencja trafia na adres domeny: (...) Jest to wewnętrzny serwer kancelarii, zamieszczony na serwerach (...) wraz z kopiami zapasowymi. (...) Obowiązujący regulamin obowiązuje od dnia 29 września 2014 roku. Został umieszczony na stronie internetowej i nie był zmieniany. Kancelaria od 10-29 września 2014 roku, nie dysponowała www umożliwiającą zawieranie umów na odległość”. /**k. 2 akt adm. - pismo otrzymane od konsumenta w styczniu 2015 r., k. 9 akt adm. - pismo Spółki z dnia 22 maja 2015 r., k. 38-39 akt adm. - pismo Spółki z dnia 8 września 2015 r., k. 89 akt adm. - pismo Spółki z dnia 6 lipca 2016 r./**

Treść Regulaminu udostępniana była konsumentom dwukrotnie: zarówno przed skorzystaniem z narzędzi internetowych w Serwisie Kancelarii (formularz online, (...)), jak również po przesłaniu przez Spółkę wstępnej propozycji współpracy. /**k. 38-39 akt adm. - pismo Spółki z dnia 8 września 2015 r./**

W piśmie z dnia 6 lipca 2016 r. Spółka wskazała kolejne adresy, pod którymi znajdować się miał regulamin:

• (...)

• (...)

Ponadto zgodnie z przekazanymi informacjami dotyczącymi ww. Regulaminu (pisownia oryginalna):

• „W przypadku zawierania umów na odległość z konsumentami kancelaria posiłkuje się obowiązującym regulaminem z dnia 29. Września 2014 r. w którym do dnia dzisiejszego nie uległ zmianie, jedynie nastąpiła drobna modyfikacja narzędzi do kontaktu z klientem (...)

• (...)

- pkt ad. 1 b.) Zgodnie z dniem otrzymania 16.06.2016 r. pisma regulamin nie był modyfikowany, od ostatniego wezwania (podkreślenie własne) była natomiast modyfikowana strona internetowa, przeszła ona gruntowną modernizację.

Z uwagi na fakt, iż kancelaria podjęła decyzję o prowadzeniu #bloga internetowego, zmuszeni byliśmy zmodyfikować wygląd strony aby móc dostosować publikowane treści do czytelnika zainteresowanego problematyką prawno-finansową.

(...)

Aby wyświetlić treść ww. dokumentu, należało otworzyć stronę (...) wybrać zakładkę O (...) i następnie kliknąć w link umieszczony w dolnej części strony. Wskazać należy, iż ww. link był niewidoczny na zrzucie ekranu przekazanym przez przedsiębiorcę w piśmie z dnia 6 lipca 2016 r.). **/k. 38-39 akt adm. - pismo Spółki z dnia 8 września 2015 r., k. 89-95 akt adm. - pismo Spółki z dnia 6 lipca 2016 r./**

Od dnia 29 września 2014 r. do momentu wprowadzenia zmian w Serwisie Kancelarii (nie później niż w styczniu 2016 r.) Regulamin miał znajdować się pod niżej wskazanymi adresami:

- (...)
- (...)

Natomiast po wprowadzeniu zmian, o których mowa w piśmie Spółki z dnia 6 lipca 2016 r. – czyli w okresie najpóźniej od stycznia 2016 r. do dnia doręczenia wezwania Prezesa Urzędu z dnia 13 czerwca, które nastąpiło 16 czerwca 2016 r. - przedmiotowy dokument umieszczono w zakładce:

- (...)

Spółka stoi na stanowisku, że treść Regulaminu była udostępniana użytkownikom w sposób nieprzerwany.

Powyższe twierdzenia Spółki stoją w sprzeczności z dowodami zgromadzonymi przez Prezesa Urzędu w toku przedmiotowego postępowania.

Na brak regulaminu w Serwisie Kancelarii w okresie poprzedzającym wszczęcie postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie wskazywało pismo otrzymane od konsumenta w styczniu 2015 r.

Odesłania do Regulaminu nie stwierdzono również w zabezpieczonym w dniu 2 czerwca 2015 r. formularzu służącym do nawiązywania kontaktu z kancelarią znajdującego się pod adresem (...) W powyższej zakładce, która umożliwiała wysłanie do Spółki wiadomości, znajdowała się jedynie zgoda na przetwarzanie danych osobowych. Zgodnie z par. 6 ust. 3 przesłanego Prezesowi Urzędu Regulaminu klient poprzez wysłanie wypełnionego Formularza Zgłoszeniowego oświadcza, że zapoznał się i akceptuje postanowienia niniejszego Regulaminu. Z materiałów zabezpieczonych w dniu 25 stycznia 2016 r. w postaci zrzutów ekranu zakładek wskazanych w piśmie z dnia 8 września 2015 r.:

- (...),
- (...)

wynika, że ww. strony nie zawierały treści przedmiotowego dokumentu. Zgodnie z informacją zwróconą przez przeglądarkę, strony o podanym adresie nie zostały znalezione.

Brak udostępniania Regulaminu w Serwisie Kancelarii potwierdza również analiza wideo treści dostępnych na stronie Spółki w dniu 18 marca 2016 r. W dniu 18 marca 2016 r. utrwalono zawartość Serwisu Kancelarii w formie wideo rejestracji. Przedstawia ona przykładową aktywność użytkownika na stronie (...) zarejestrowaną w formie nagrania

wideo. Następnie, przy pomocy narzędzia (...) - dostępnego pod adresem (...) - poddano również video analizie zawartość strony (...) w jej archiwalnych wersjach z dnia 30 września 2014 r. oraz 3 kwietnia i 15 sierpnia 2015 r. oraz serwisu (...) w archiwalnych wersjach z dnia 3 kwietnia, 3 i 7 czerwca oraz 7 lipca 2015 r. Żadna z powyższych czynności nie doprowadziła do ujawnienia Regulaminu w serwisie (...) /**k. 2 akt adm. - pismo otrzymane od konsumenta w styczniu 2015 r., k. 23-25 akt adm. - Protokół z dnia 2 czerwca 2015, k. 74-75 akt adm. - Protokół z dnia 25 stycznia 2016 r., k. 77-78 akt adm. - Protokół z dnia 18 marca 2016 r./**

Istnienia Regulaminu w Serwisie Kancelarii nie stwierdzono w toku analizy kopii strony dostępnej offline, tzw. lustra strony, umożliwiającego dostęp w trybie offline do pełnych zasobów Serwisu Kancelarii na dzień 4 lipca 2016 r. W dniu 4 lipca 2016 r. kolejny raz utrwalono bowiem treść Serwisu Kancelarii – tym razem w formie kopii strony dostępnej offline. Uzyskany materiał pozwala odtworzyć pełne zasoby ww. serwisu (tj. nie tylko stronę, na której zgodnie z twierdzeniami Przedsiębiorcy miał się znajdować link do Regulaminu) na dzień przeprowadzenia wspomnianej czynności. Szczegółowa analiza ww. materiału ponownie nie doprowadziła do ujawnienia Regulaminu; treści ww. dokumentu nie odnaleziono zarówno w zakładce wskazanej przez Spółkę w piśmie z dnia 6 lipca 2016 r., jak również w pozostałych zasobach Serwisu Kancelarii. Dodatkowo w żadnych z ww. materiałów nie ujawniono w treści Serwisu Kancelarii podstrony (...) (wskazanej przez Spółkę jako miejsce ostatniej lokalizacji przedmiotowego Regulaminu w piśmie z dnia 6 lipca 2016 r.) lub linku do Regulaminu. /**k. 84-85 akt adm. - Protokół z dnia 4 lipca 2016 r./**

Przedstawiony poniżej print screen z ww. kopii strony przedstawia wygląd, na dzień 4 lipca 2016 r., dolnej części strony (...) w zakładce O KANCELARIĘ, tj. w miejscu, w którym znajdować się powinien – zgodnie z wyjaśnieniami Spółki – odnośnik do Regulaminu (na niebieskim pasku). Na marginesie należy zauważyć, że odnośnik do regulaminu nie jest widoczny nawet na zrzucie ekranu przekazany przez Spółkę.

Zgromadzone w toku przedmiotowego postępowania dowody wskazały, że „Regulamin Świadczenia Usług przez Kancelarię &Kancelaria (...) Usług Prawnych Droga Elektroniczną oraz Regulamin Serwisu &Online&” (ani żaden inny, określający warunki świadczenia usług drogą elektroniczną) nie był udostępniony konsumentom w Serwisie Kancelarii od momentu wszczęcia postępowania wyjaśniającego tj. od dnia 26 czerwca 2015 r. co najmniej do dnia 4 lipca 2016 r.

Na podstawie opisanych dowodów Prezes Urzędu ustalił, że wskazywaną w piśmie Spółki z dnia 6 lipca 2016 r. lokalizację Regulaminu w zmodernizowanej wersji Serwisu Kancelarii (...) udostępniono konsumentom najwcześniej w dniach 5-6 lipca 2016 r. (tj. po otrzymaniu przez Spółkę wezwania Prezesa Urzędu z dnia 13 czerwca 2016 r. i przed sporządzeniem odpowiedzi z dnia 6 lipca 2016 r.).

Zgodnie z ustaleniami Prezesa Urzędu na dzień wszczęcia postępowania w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów tj. 12 września 2017 r. w Serwisie Kancelarii dostępny był przekazany przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego Regulamin. Regulamin, do którego link znajdował się w zakładce (...), dostępny był pod adresem (...) /**k. 161-162 akt adm. - Protokół z dnia 12 września 2017 r./**

Przeprowadzona w dniu 30 sierpnia 2018 r. analiza i utrwalenie w formie nagrania wideo serwisu internetowego (...) wykazała, iż ww. strona odsyłała do adresu (...) pod którym zgodnie z informacjami posiadanymi przez Prezesa Urzędu dostępny jest obecnie Nowy Serwis Kancelarii (aktualny serwis internetowy przedsiębiorcy).

Przy pomocy przeglądarki internetowej z zainstalowanym rozszerzeniem służącym do wideorejestracji stron internetowych poddano analizie stronę (...) która automatycznie przekierowywała w polu adresu do domeny (...) W trakcie utrwalania treści dostępnych w serwisie (...) nie doszło do ujawnienia treści „Regulaminu Świadczenia Usług przez Kancelarię (...) Kancelaria (...) Usług Prawnych Droga Elektroniczną oraz Regulaminu Serwisu (...) pl (...)” za pomocą obecnego na stronie narzędzia wyszukiwania (wyszukiwanie hasła: „regulamin”). Pojedynczy wynik w postaci podstrony z odnośnikiem „regulamin kancelarii” (minuta nagrania: 16:20), który przekierowywał do serwisu (...) i podstrony zawierającej informację o obowiązku informacyjnym dotyczącym ochrony danych osobowych użytkowników serwisu (pole adresowe: „polityka

prywatności”) nie ujawnił regulaminu świadczenia usług przez Spółkę. Otwarcie zamieszczonej w górnej części strony (...) zakładki „Kancelaria” przekierowało z powrotem do serwisu dostępnego pod adresem (...)

Print screen dolnej części podstrony w serwisie (...) zawierającej informację o obowiązku informacyjnym dotyczącym ochrony danych osobowych użytkowników serwisu wykonany podczas odtwarzania wideo serwisu (...) (minuta nagrania: 16:47), do którego przekierował Nowy Serwis Kancelarii (stan na dzień 30 sierpnia 2018 r.). Na ww. stronie brak jest jednak odniesienia do regulaminu świadczenia usług. **/k. 178-179akt adm. - Protokół z dnia 30 sierpnia 2018 r./**

Według Wiedzy kancelarii przekierowanie [ruchu internetowego do strony (...) nastąpiło od dnia 4.06.2017 r. od dnia zarejestrowania domeny. Domena kancelarii zakupiona została przez Spółkę w dniu 4 czerwca 2017 r., zaś zgodnie z przekazanymi w toku przedmiotowego postępowania informacjami w późniejszym okresie została publicznie udostępniona w Internecie (w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu Przedsiębiorca nie wskazał konkretnej daty jej upublicznienia). **/k. 183-184, k. 185-224 akt adm. - pismo z 18 września 2018 r./**

W toku prowadzonego postępowania w dniu 24 września 2019 r. Prezes Urzędu przeprowadził wideo-analizę archiwalnych zawartości stron - (...) dla następujących dat: 19 listopada 2017 r., 22 maja 2018 r., 1 czerwca 2018 r. i 9 sierpnia 2018 r. oraz archiwalnej wersji strony (...) z dnia 7 sierpnia 2018 r. przy pomocy narzędzia (...) - dostępnego pod adresem (...)

Powyższe narzędzie umożliwiło odtworzenie treści archiwalnych wersji stron internetowych w konkretnych datach (niezależnie od aktualnej zawartości serwisów). Po wpisaniu adresu żądanych stron internetowych archiwum udostępniło informację, w jakich dniach utrwalona została ich treść (brak informacji w archiwum o utrwaleniu strony internetowej w innych datach, nie musi oznaczać, iż w dacie tej analizowane serwisy nie istniały). Analiza strony internetowej (...) przy pomocy wskazanego narzędzia, pozwoliła przyjąć, iż ww. strona utrwalona została m.in. w datach 19 listopada 2017 r., 22 maja 2018 r., 1 czerwca 2018 r. i 9 sierpnia 2018 r. Strona (...) m.in. w dacie 7 sierpnia 2018 r.

Analiza ta pozwoliła przyjąć organowi, że Przedsiębiorca co najmniej od 7 sierpnia 2018 r. posługiwał się Nowym Serwisem Kancelarii, tj. stroną internetową (...) i mógł świadczyć usługi za jego pośrednictwem.

Ponadto Prezes Urzędu przy pomocy narzędzia (...) ustalił, iż, Serwisem Kancelarii dostępnym pod adresem (...) Spółka posługiwała się co najmniej do 1 czerwca 2018 r. (data utrwalenia głównej strony Spółki). Zgodnie z analizą archiwalnej wersji strony z dnia 9 sierpnia 2018 r. za pośrednictwem ww. narzędzia wskazać należy, iż w dacie 9 sierpnia 2018 r. ww. strona przekierowywała już do serwisu dostępnego pod adresem (...) Data ta została przez Prezesa Urzędu przyjęta jako data zaniechania (por. str. 22 i 26 niniejszej decyzji).

Czynności mające na celu analizę zawartości ww. strony w jej archiwalnej wersji z dnia 19 listopada 2017 r. przy pomocy narzędzia (...) doprowadziły również do ujawnienia Regulaminu w serwisie (...)pl (...) z ustaleniami Prezesa Urzędu w Serwisie Kancelarii w ww. dniu dostępny był wówczas stwierdzony protokołem z dnia 12 września 2017 r. oraz przekazany przez Spółkę w toku przedmiotowego postępowania Regulamin z dnia 29 września 2014 r. Ww. Regulamin, do którego link znajdował się w zakładce (...), dostępny był wówczas pod adresem (...) Przeprowadzona analiza pozwala również przyjąć, iż ww. Regulamin dostępny był również na stronie internetowej w dniu 22 maja 2018 r. (analiza archiwalnej wersji strony w ww. dacie ujawniła zakładkę formularza kontaktowego wraz z widocznym linkiem do regulaminu Kancelarii). Analiza archiwalnej wersji serwisu z dnia 1 czerwca 2018 r. (data utrwalenia głównej strony Spółki) nie doprowadziła do ujawnienia odnośnika przekierowującego do regulaminu Kancelarii. Powyższe uniemożliwia weryfikację, czy w ww. dacie regulamin Kancelarii również był dostępny.

Brak udostępniania ww. Regulaminu Świadczenia Usług przez Kancelarię (...) Kancelaria (...)>> Usług Prawnych Drogą Elektroniczną oraz Regulaminu Serwisu (...) (...) pl (...)>>” ani żadnego innego, określającego warunki świadczenia usług drogą elektroniczną wzorca w Nowym Serwisie Kancelarii potwierdza również dokonana w dniu 24 września 2019 r. analiza treści dostępnych na stronie Spółki. W dniu 24 września 2019 r. utrwalono zawartość

Serwisu Kancelarii w formie wideo rejestracji. Przedstawia ona przykładową aktywność użytkownika na stronie (...) zarejestrowaną w formie nagrania wideo, w wyniku której nie stwierdzono obecności ww. wzorca. Pozostaje to jednak w analizowanym przypadku bez znaczenia dla oceny określonej zarzutem praktyki ze względu na zmianę charakteru działań Spółki. /**k. 183 akt adm. - pismo spółki z dnia 18 września 2018 r., k. 178-179 akt adm. - Protokół z dnia 30 sierpnia 2018 r., k. 250-254 akt adm. - Protokół z dnia 24 września 2019 r./**

Dowody elektroniczne przeprowadzone przez Prezesa Urzędu w toku przedmiotowego postępowania przedstawione zostały w formie poniższych tabel.

Zawartość strony (treść) strony www. Kancelaria-antyywindykacyjna.pl na dzień:	Sposób utrwalenia strony	Data utrwalenia (Data sporządzenia protokołu)	Obecność Regulaminu (tak/nie)	Dodatkowy opis
2 czerwca 2015 r.	Zrzuty ekranu	2 czerwca 2015 r.	nie	W celu udokumentowania treści zamieszczonych na stronie dokonano zrzutów ekranu strony Spółki w zakładce dostępnej pod adresem (...) (utrwalenie formularza służącego do nawiązywania kontaktu z kancelarią).
25 stycznia 2016 r.	Zrzuty ekranu	25 stycznia 2016 r.	nie	Próba dokonania zabezpieczenia wskazanych przez Spółkę zakładek, w których znajdować się miał regulamin świadczenia usług tj.: (...), - (...) Z zabezpieczonych materiałów w postaci zrzutów ekranu ww. zakładek

				wynika, że ww. strony nie zawierały treści przedmiotowego dokumentu (zgodnie z informacją zwróconą przez przeglądarkę, strony o podanym adresie nie zostały znalezione).
18 marca 2016 r.	Wideo – rejestracja strony	18 marca 2016 r.	nie	Utrwalenie zawartości Serwisu Kancelarii w formie wideo rejestracji w formie nagrania wideo.
30 września 2014 r. 3 kwietnia 2015 r. 15 sierpnia 2015 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	18 marca 2016 r.	nie	Utrwalenie w formie nagrania video i poddanie analizie zawartości strony (...) w jej archiwalnych wersjach z 30 września 2014 r. oraz 3 kwietnia i 15 sierpnia 2015 r. przy pomocy narzędzia (...).
3 kwietnia 2015 r. 3 czerwca i 7 czerwca 2015 r. 7 lipca 2015 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	18 marca 2016 r.	nie	Utrwalenie w formie nagrania video i poddanie analizie zawartości serwisu (...) przy pomocy narzędzia (...).
4 lipca 2016 r.	program (...)	4 lipca 2016 r.	nie	Analiza kopii strony dostępnej offline, co umożliwiło dostęp w trybie offline do pełnych zasobów Serwisu Kancelarii na dzień 4 lipca 2016 r.

12 września 2017 r.	Wideo rejestracja strony	12 września 2017 r.	tak	Regulamin, do którego link znajdował się w zakładce (...), dostępny był pod adresem (...)
30 sierpnia 2018 r.	Wideo rejestracja strony	30 sierpnia 2018 r	nie	<p>Strona (...) w dacie 30 sierpnia 2018 r. odsyłała do adresu (...) pod którym zgodnie z informacjami posiadanymi przez Prezesa Urzędu dostępny jest obecnie Nowy Serwis Kancelarii.</p> <p>Pojedynczy wynik wyszukiwania regulaminu w postaci podstrony z odnośnikiem „regulamin kancelarii” (minuta nagrania: 16:20), który przekierował do serwisu (...) i podstrony zawierającej informację o obowiązku informacyjnym dotyczącym ochrony danych osobowych użytkowników serwisu (pole adresowe: „polityka prywatności”) nie ujawnił regulaminu świadczenia usług przez Spółkę. Otwarcie zamieszczonej w górnej części strony (...) zakładki „Kancelaria” przekierowało z</p>

				powrotem do serwisu dostępnego pod adresem (...)
19 listopada 2017 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	24 września 2019 r.	tak	<p>Czynności mające na celu analizę zawartości ww. strony w jej archiwalnej wersji z dnia 19 listopada 2017 r. przy pomocy narzędzia (...) doprowadziły do ujawnienia Regulaminu w serwisie (...)</p> <p>W Serwisie Kancelarii w ww. dniu dostępny był wówczas stwierdzony protokołem z dnia 12 września 2017 r. oraz przekazany przez Spółkę w toku przedmiotowego postępowania Regulamin z dnia 29 września 2014 r. Ww. Regulamin, do którego link znajdował się w zakładce (...), dostępny był wówczas pod adresem (...)</p>
22 maja 2018 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	24 września 2019 r.	tak	<p>Przeprowadzona analiza pozwala przyjąć, iż ww. Regulamin dostępny był na stronie internetowej w dniu 22 maja 2018 r. (analiza archiwalnej wersji strony w ww. dacie ujawniła zakładkę formularza kontaktowego wraz</p>

				z widocznym linkiem do regulaminu Kancelarii).
1 czerwca 2018 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	24 września 2019 r.	-	Przeprowadzona analiza pozwoliła przyjąć, iż, Serwisem Kancelarii dostępnym pod adresem (...) Spółka posługiwała się co najmniej do 1 czerwca 2018 r. (data utrwalenia głównej strony Spółki). Przeprowadzona analiza nie doprowadziła do ujawnienia odnośnika przekierowującego do regulaminu Kancelarii, co uniemożliwia weryfikację, czy w ww. dacie regulamin Kancelarii również był dostępny
9 sierpnia 2018 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	24 września 2019 r.	-	Zgodnie z analizą archiwalnej wersji strony z dnia 9 sierpnia 2018 r. za pośrednictwem narzędzia (...) wskazać należy, iż w dacie 9 sierpnia 2018 r. strona (...) przekierowywała już do serwisu dostępnego pod adresem (...) (Nowy Serwis Kancelarii).

Zawartość strony www. Kancelaria- antywindykacyjna.com (Nowy Serwis Kancelarii) na dzień:	Sposób utrwalenia strony	Data utrwalenia (data sporządzenia protokołu)	Dodatkowy opis
30 sierpnia 2018 r.	Wideo - rejestracja strony	30 sierpnia 2018 r.	Strona (...) w dacie 30 sierpnia 2018 r. odsyłała do adresu (...) pod którym zgodnie z informacjami posiadanymi przez Prezesa Urzędu dostępny jest obecnie Nowy Serwis Kancelarii.
7 sierpnia 2018 r.	Wideo – rejestracja strony oraz narzędzie (...)	24 września 2019 r.	Analiza miała na celu określenie przybliżonej daty od której Spółka mogła posługiwać się Nowym Serwisem Kancelarii, tj. stroną internetową (...). Przeprowadzone działania pozwoliły przyjąć, iż przedsiębiorca co najmniej od 7 sierpnia 2018 r. posługiwał się ww. Nowym Serwisem Kancelarii
24 września 2019 r	Wideo - rejestracja strony	24 września 2019 r.	W wyniku analizy treści dostępnych na stronie w dniu 24 września 2019 r. nie stwierdzono obecności regulaminu.

Prezes Urzędu przeprowadził również analizę postanowień Regulaminu zamieszczonego w Serwisie Kancelarii, który dostępny był na stronie (...) w dniu wszczęcia postępowania w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (tj. 12 września 2017 r.).

§1 ww. Regulaminu stanowił, że (ust. 2) postanowienia zawarte w Regulaminie stanowią regulamin świadczenia usług elektroniczną w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 roku o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2002 r. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.) oraz iż (ust. 4) ma on zastosowanie w całości do Usług Prawnych świadczonych przez Kancelarię za pośrednictwem Strony Internetowej, z użyciem dostępnego na tej stronie M. Z..

Na podstawie Regulaminu, analizy Serwisu Kancelarii oraz wyjaśnień przedsiębiorcy ustalono, że Spółka z wykorzystaniem Serwisu Kancelarii zawierała z konsumentami umowy o świadczenie usług drogą elektroniczną (umożliwienie przesłania zlecenia oraz dokumentacji do analizy, obsługa zapytań, umówienie konsultacji) oraz o świadczenie usług prawnych drogą elektroniczną (udzielenie porady, przygotowanie opinii).

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w Regulaminie, ww. wzorzec przewidywał dwa sposoby zawarcia umowy usług drogą elektroniczną – za pomocą formularza dostępnego na stronie (§1 ust. 4 Regulaminu) oraz w trybie indywidualnych uzgodnień za pośrednictwem poczty elektronicznej lub innych środków porozumiewania się (§1 ust. 5 Regulaminu).

Z informacji przekazanych przez Przedsiębiorcę wynika, że do zawarcia umowy o świadczenie usług prawnych drogą elektroniczną dochodziło natomiast dopiero po zaakceptowaniu przez konsumenta warunków współpracy przekazanych mailem w odpowiedzi na przesłane zgłoszenie, w formie umowy zawartej na piśmie i przesłanej pocztą (pismo z dnia 8 września 2015 r.). Kwestia ta nie została wyjaśniona w Regulaminie. Z przekazanego Regulaminu (który zgodnie ze swoją treścią w sposób kompleksowy regulował kwestie związane ze świadczeniem usług prawnych drogą elektroniczną) nie wynikał wymóg zawarcia z konsumentami umowy w formie pisemnej.

Moment zawarcia umowy w odniesieniu do usług prawnych świadczonych drogą elektroniczną, określono w §7 ww. dokumentu, zgodnie z którym (ust. 1) w celu zawarcia Umowy, Klient wypełni i wysśle maila zamieszczony na Stronie Internetowej oraz (ust. 2) W Formularzu Zgłoszeniowym Klient powinien podać własny i prawdziwy adres e-mail, a także wyrazić zgodę na brzmienie wszystkich postanowień Regulaminu oraz na przetwarzanie danych osobowych przez Kancelarię w celu świadczenia Usług Prawnych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r Nr 101, poz. 926).

W §14 ust. 3 Regulaminu Przedsiębiorca informował natomiast, iż Poprzez akceptację niniejszego Regulaminu Klient wyraża zgodę na przystąpienie przez Kancelarię do świadczenia Usług Prawnych przed upływem 10 dni od zawarcia Umowy zgodnie z indywidualnie złożonym Zleceniem. Tym samym, stosownie do treści art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2000 r. Nr 22 poz. 271 ze zm.), Konsumentowi nie przysługuje prawo odstąpienia od umowy na warunkach określonych w powyższej ustawie, jeżeli Kancelaria w terminie 10 dni od zawarcia Umowy rozpocznie świadczenie Usług Prawnych.

Brzmienie powyższych postanowień odpowiada zarówno Regulaminom dostarczonym w pismach z dnia 22 maja i 8 września 2015 r. oraz 6 lipca 2016 r., jak również treści Regulaminu umieszczonego w Serwisie Kancelarii. / **Regulamin Świadczenia Usług przez Kancelarię && Kancelaria (...)&& Usług Prawnych Drogą Elektroniczną oraz Regulamin Serwisu && (...).pl Online&&**;” z dnia 29 września 2014 r. – załącznik do pisma Spółki z dnia 22 maja 2015 r., k. 11-21 akt adm. - załącznik do pisma Spółki z dnia 8 września 2015 r., k. 41-52 akt adm.; załącznik do pisma Spółki z dnia 6 lipca 2016 r., k. 96-107 akt adm. - Protokół z dnia 12 września 2017 r., k. 161-162 akt adm./

Analiza informacji zamieszczonych na stronie internetowej (...) oraz informacji przekazanych przez Spółkę w piśmie z dnia 18 września 2018 r. wykazała, iż w Nowym Serwisie Kancelarii nie znajduje się ww. analizowany „Regulamin Świadczenia Usług przez Kancelarię && Kancelaria (...)&& Usług Prawnych Drogą Elektroniczną oraz Regulamin Serwisu && (...).pl Online&&

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów wskazanych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Działanie, które zostało uznane przez prezesa UKE za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegało, zgodnie z pkt I ppkt 1 zaskarżonej decyzji na nieudostępnianiu na stronie internetowej (...) regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przed zawarciem umowy o świadczenie usług drogą elektroniczną przed zawarciem umowy, co narusza art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18.08.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem usługodawca nieodpłatnie udostępnia usługobiorcy regulamin (który wcześniej określa) przed zawarciem umowy o świadczenie takich usług, a także - na jego żądanie - w taki sposób, który umożliwia pozyskanie, odtwarzanie i utrwalanie treści regulaminu za pomocą systemu teleinformatycznego, którym posługuje się usługobiorca.

Usługodawcą, w rozumieniu przepisów ustawy, jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową świadczy usługi drogą elektroniczną (art. 2 pkt 6 art. ustawy z o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Obowiązek, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną ciąży zatem na podmiocie, który świadczy usługi drogą elektroniczną w rozumieniu przepisów ustawy. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, świadczeniem usługi drogą elektroniczną jest wykonanie usługi świadczonej bez jednoczesnej obecności stron (na odległość), poprzez przekaz danych na indywidualne żądanie usługobiorcy, przesyłanej i otrzymywanej za pomocą urządzeń do elektronicznego przetwarzania, włącznie z kompresją cyfrową, i przechowywania danych, która jest w całości nadawana, odbierana lub transmitowana za pomocą sieci telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne.

Usługa świadczona drogą elektroniczną nie jest tożsama z usługą komunikacji elektronicznej, o jakiej mowa w dyrektywie 2002/58/WE, której postanowienia zostały przyjęte do ustawy.

Należy zatem podzielić pogląd prezentowany w doktrynie, że „różnica polega na tym, że dla zastosowania ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną nie ma znaczenia okoliczność zawarcia umowy bez jednoczesnej obecności stron. W ten sposób ma jedynie zostać wykonana usługa. Przepisy ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną będą miały w konsekwencji zastosowanie, gdy obie strony umowy znajdują się w tym samym miejscu w chwili jej zawarcia, ale jej wykonanie będzie się odbywało drogą elektroniczną na odległość (X. Konarski, Komentarz do ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną..., s. 69).” (M. Świerczyński [w:] Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Komentarz, red. J. Gołaczyński, Oficyna 2009, art. 2.)

Okolicznością bezsporną jest, że powód co najmniej od 2013 r. prowadził działalność konsultingową również na rzecz konsumentów, m.in. polegającej na odpłatnej konsultacji telefonicznej umawianej za pośrednictwem strony internetowej (...)pl. Nie ulega wątpliwości, że usługa świadczona była bez jednoczesnej obecności stron (na odległość), poprzez przekaz danych na indywidualne żądanie usługobiorcy, przesyłanej i otrzymywanej za pomocą urządzeń do elektronicznego przetwarzania, włącznie z kompresją cyfrową, i przechowywania danych, która jest w całości nadawana, odbierana lub transmitowana za pomocą sieci telekomunikacyjnej (w tym wypadku telefonicznej) w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne. Wypełniało to definicję usługi świadczonej drogą elektroniczną, a zatem na powódzie spoczywał obowiązek określony m.in. w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną tj. nieodpłatnego udostępnia usługobiorcy regulaminu przed zawarciem umowy o świadczenie takich usług, a także - na jego żądanie - w taki sposób, który umożliwia pozyskanie, odtwarzanie i utrwalanie treści regulaminu za pomocą systemu teleinformatycznego, którym posługuje się usługobiorca. Bezspornym jest również, że powód regulaminu takiego nie udostępniał na swojej stronie internetowej ani w innych sposób.

Powód ma wprawdzie rację, że skoro nie zawierał umów w trybie on-line, umieszczając na stronie internetowej narzędzie w celu nawiązania kontaktu, to dopuszczalne było przesyłanie regulaminu wraz z ofertą zawarcia umowy. Nie dotyczyło to jednak usług w postaci porad świadczonych telefonicznie.

Za bezzasadny należało zatem uznać zarzuty błędnej oceny materiału dowodowego.

Należało również zważyć, że powód nie twierdzi, że regulamin był dostępny na jego stronie internetowej, a zatem kontestacja przeprowadzonej symulacji użytkowania strony jako środka dowodowego jest bezprzedmiotowa, gdyż w tej sytuacji okoliczność niedostępności regulaminu była bezsporna.

Zważyć ponadto należało, że powód nie skonkretyzował zarzutów donoszące o praktykę stwierdzonej w pkt I ppkt 2 zaskarżonej decyzji. Nie ma zatem materii do której sąd miałby się odnieść w postępowaniu odwoławczym.

Odnosząc się do zarzutu wadliwie sporządzonego uzasadnienia, zważyć należało, że zgodnie, bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym.

Nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a., uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Zaskarżona decyzja zawiera powyższe elementy, a zatem odpowiada przepisom prawa.

Z tych względów odwołanie należało oddalić jako bezzasadne (art.479^{31a} § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)